

Sakspapir

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Jo Bjarte Tømmerbakke	FE-026	20/371

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
	Kommunestyret	PS	
043/2020	Formannskapet	PS	26.11.2020

Deltaking i Voss - Osterfjorden vassområde

Forslag til vedtak:

Modalen kommune vert med på spleiselag for drift av vassområdet Voss – Osterfjorden i regi av Vestland fylkeskommune.

For Modalen vil deltakinga i samarbeidet koste kr 12 654,- i 2021, og kr 25 309,- i året frå 2022 – 2027. Prisane vert årleg indeksregulert.

Saksopplysningar:

Kommunane har ei viktig rolle i arbeidet med vassforvaltinga i Noreg. Vassforskrifta frå 2007 legg føringar for dette arbeidet og definerer kommunen sine rettar og plikter i dette arbeidet. For å samordne dette arbeidet er landet delt inn i vassregionar og vassområde. Kvar kommune er representert i eit vassregionutval og er medlem i eit vassområdeutval. Vassområdekoordinator er sekretæren i dette utvalet og skal samordna arbeidet og hjelpe kommunen med å få utført sin del av arbeidet med å få utarbeidd ein vassforvaltingsplan. Finansieringa av arbeidet i vassområdeutvalet skal skje med bruk av kommunale, fylkeskommunale og statlege midlar.

Kommunane i Sogn og Fjordane har sidan 2012 bidrege inn i eit spleiselag for å finansiere ein vassområdekoordinator i 50 % stilling for kvart vassområde. Fram til og med 2020 har kommunar i tidlegare Hordaland ikkje betalt noko i eit slikt spleiselag. Vassområdekoordinatorar i Hordaland har no ca. 25 % stilling finansiert av fylkeskommunen. Fylkeskommunen si erfaring er at så låg stillingsprosent ikkje er tilstrekkeleg til å hjelpe kommunane med sitt ansvar innan vassforvaltning. Dei oppmodar kommunane som ikkje har vore med i spleiselaget om å vere med i spleiselaget frå 2021. Vassområdekoordinator vil då betre kunne rådgje og hjelpe kommunane med å få utført det pålagde arbeidet slik at miljømåla kan bli nådd og arbeidet utført i samsvar med nasjonale føringar. Kommunar i tidlegare Hordaland + Aurland og Lærdal får no tilbod om å vere med i delfinansieringa i 2021, med halvert sum. Frå 2022 vert det lik betalingsordning for alle kommunar i Vestland.

Invitasjonen frå fylkeskommunen forklarar kva betalingsmodell ein legg opp til i Vestland fylke og kor mykje det vil koste kvart år for den einskilde kommune frå 2021 fram til og med 2027. Det er viktig at kvar kommune handsamar dette og tek høgde for dette i sine budsjett. Summane vert indeksregulert utover i perioden.

Bakgrunn

Vassforskrifta vart sett i verk 01.01.2007. Gjennom vassforskrifta har Noreg slutta seg til EU sitt vassdirektiv. Direktivet legg opp til ei heilskapleg forvaltning av grunnvatn, fersk-

og kystvatn. Vassforskrifta seier at alle vassførekomstar i Noreg som hovudregel skal ha minimum god økologisk og kjemisk tilstand. Vassforskrifta er heimla i Plan- og bygningslova, Ureiningslova, Vassressurslova og Naturmangfaldlova, saman med andre relevante lover, som er viktige for planarbeidet.

Føremålet med vassforskrifta er å sikre og beskytte berekraftig bruk av vassmiljøet i ferskvatn, grunnvatn og kystvatn i Noreg. Det blir fastsett miljømål for alle vassførekomstar i Noreg i forvaltningsplanane. For å nå miljømåla, må tiltak settast i gong der tilstanden er for dårleg. Der tilstanden er for dårleg og eksisterande tiltak etter sektorlovverk ikkje er tilstrekkeleg for å nå miljømålet, må nye tiltak setjast i gang.

Planarbeidet spenner totalt over 3 landsdekkande planperiodar kvar på 6 år. I ein planperiode skal gjeldande vassforvaltningsplan og tiltaksprogram gjennomførast og reviderast. I planperioden 2016-2021 skal gjeldande vassforvaltningsplanar for Hordaland og Sogn og Fjordane gjennomførast. Fylkeskommunen er no i gong med å revidere planane til ein plan for Vestland som skal gjelde for 2022-2027. Vidare vil det bli utarbeidd ein revidert plan for 2028-2033.

Vassområdekoordinator koordinerer aktiviteten i vassområda. Dei er viktige for kommunane og det lokale engasjementet. Eit vassområde dekker eit geografisk område der kommunane samarbeider og «sit i førarsetet». Viktige oppgåver for vassområdekoordinator er å vere pådrivar og rådgjevar for kommunane. Dei må og kople på regionale etatar når ulike problemstillingar tilseier dette. Ei liste over aktuelle arbeidsoppgåver går fram av vedlegg 1. Kor mykje av desse oppgåvene vassområdekoordinator kan gjennomføre er avhengig av stillingsprosenten. Vassområdekoordinator er tilsett i Vestland fylkeskommune eller i ein vertskommune.

Sogn og Fjordane har hatt spleiselag med kommunane, og finansiert 50 % stillingar for kvart vassområde frå 2012). I Hordaland har derimot ikkje kommunane betalt noko. Fylkeskommunen har finansiert 25% stillingar utan bidrag frå kommunane. Frå 2021 legg vi opp til spleiselag også for kommunar i tidlegare Hordaland med, med 50 % sum i 2021. Me tek etter kvart sikte på å auke opp arbeidsinnsatsen i kvart vassområde frå 25 % til 50 %. Frå 2022 legg fylkeskommunen opp til lik betalingsordning for alle kommunar i Vestland.

På møte i dei ulike vassområdeutvala i «Hordaland» i april 2020 vart denne saka teke opp. Slike vedtak vart fatta: Vassområdeutvalet sluttar seg til eit spleiselag mellom Fylkesmannen/fylkeskommunen i Vestland og kommunane i vassområdet. Val av finansieringsmodell er enno ikkje avklart. Det vert sendt ut brev til kommunane om ny ordning i juni eller august 2020.

Fylkeskommunen har brukt bra med tid på å forme ein god betalingsmodell og på å vurdere kva betalingsmodell ein skal bruke for at det skal verta mest mogeleg rettferdig for alle kommunar.

Årsbudsjett for kvart vassområde i perioden 2022-2027:

Løn vassområdekoordinator i 50 % stilling: kr 400 000

Miljøovervaking / kartleggingar: kr 150 000

Reise, møte, drift kr 50 000

Sum drift vassområdet kr 600 000

Drifta av vassområdet er eit spleiselag der kommunane finansierer 50 % av kostnadane og fylkeskommunen 50 %.

Grunnlag:

Lik fordeling (grunnsats) 30 %

Folketal 35 %

Jordbruksareal i drift 35 %

Fylkeskommunen har lagt opp til ein fordelingsnøkkel mellom kommunane med 30 % likt beløp, 35 % fordelt etter folketal og 35 % fordelt etter jordbruksareal i aktiv drift. I fordelingsnøkkelen som er valt, har fylkeskommunen forsøkt å ta omsyn til ulikskapen mellom kommunane samt vektlegge dei problemstillingane som gjer at vassområdekoordinatoren vil bruke tid i kommunen. Viktige ansvarsoppgåver kommunen har som påverkar tilstanden i vassførekomstane, er m.a. avløp, landbruk, veg og areal og urban utvikling. Folketalet innverkar ofte på kva for utfordringar kommunen har. Nokre kommunar har små bitar av areal i to vassområde. Dei betalar då berre i det vassområdet der hovudarealet ligg. Andre kommunar som Alver, Voss og Bergen er med i to vassområde med eit monaleg areal. Dei betalar då i begge utifrå folketal og jordbruksareal, men betalar 30 % grunnavgift berre til eit vassområde. Sjå vedlagt tabell over kostnadar for kvar kommune. For Modalen vil deltakinga i samarbeidet koste kr 12 654,- i 2021, og kr 25 309,- i året frå 2022 – 2027.

Fylkeskommunen ber om tilbakemelding innan 1.12.2020 eller så snart det er fatta eit vedtak om kommunen blir med i spleiselage/medfinansieringa.

Meir informasjon om arbeidet med vassforskrifta og kommunen sitt ansvar kan ein finna på vannportalen.no og miljødirektoratet.no. Status for vassførekomstane i alle kommunar finn ein på vann-nett/portal.no

Vurdering

Nasjonale føringar for arbeidet med oppdatering av dei regionale vassforvaltningsplanane frå 19.3.2020 gav klare meldingar frå departementet om kva forventningar dei har til kommunane i arbeidet med vassforvaltinga no framover. Spesielt er det nemnt tiltak og forsterka innsats mot ureining frå spreidde avløp og landbruk. For å få gjort dette arbeidet innan 2033 vil vassområdekoordinator kunna vera til stor hjelp for kommunen.

Konklusjon

Modalen kommune vert med på spleiselag for drift av vassområdet Voss – Osterfjorden i regi av

Vestland fylkeskommune. Det er vanskeleg å sjå for seg at Modalen kan utføre sin del av dette arbeidet til ein lågare pris og med same kvalitet og kompetanse som ved å vere med i samarbeidet.

Formannskapet - 043/2020

FOR - behandling:

Ordføraren innleia med å kort orientere om berekraftig forvaltning av vassområda i Voss - Osterfjorden. Viste m.a. til oppstart av VA-plan for Modalen som eit godt utgangspunkt. Samrøystes vedteke

FOR - vedtak:

Modalen kommune vert med på spleiselag for drift av vassområdet Voss – Osterfjorden i regi av Vestland fylkeskommune.

For Modalen vil deltakinga i samarbeidet koste kr 12 654,- i 2021, og kr 25 309,- i året frå 2022 – 2027. Prisane vert årleg indeksregulert.

Vedlegg:

kostnadsfordeling kommunar til vassområda 9.2020
oppgåver til vassområdekkord. sept.2020